ANG **Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig LVI No. 20
Oktubre 21, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Palaparon ang kahublagan protesta agud tapuson ang rehimen US-Marcos!

Padayon nga ginatay-og sang pangpulitika nga krisis ang reaksyonaryong estado nga ginapadalagan sang burukrata-kapitalista. Wala nagakalma kag pana-panahon nga nagalupok ang kaakig sang masa sa nagakabuyagyag nga mas madamo nga kaso sang korapsyon. Wala nagaka-upos ang kahublagan *walkout* sang mga estudyante, imbes nagalapta pa sa mga unibersidad sa Manila kag iban pa nga bahin sang pungsod. Nagalapnag ang hublag sang grupong sibiko, tawong simbahan, mamumugon, imol kag iban pa nga sektor.

Mga malagpad nga alyansa sang pumuluyo ang natukod nga desidido nga lab-uton ang hustisya para sa pungsod nga biktima sang kriminal nga korapsyon. Nagbangon na ang isa ka malapad kag gamhanan nga pungsodnon nga kahublagan nga magatay-og sa rehimen US-Marcos kag magatapos sa paghari sang mga burukrata-kapitalista nga hubon nga yara sa poder.

Nagapatinlo-tinlo kag naga-inarte si Marcos nga nakibot ukon akig sa mga kawatan. Wala sang pulos sa pumuluyo ang sekreto nga imbestigasyon sang gintukod niya nga "independent commission" nga klaro nga wala sang iban nga tuyo kundi ang tabunan ang kamatuoran nga binilyon ka piso nga porsyento sa maanomaliya nga kontrata ang ginapasaka sa Malacañang, kag nga mismo si Marcos ang hari kag pinakaputok-putokan sang bukid sang basura sang korapsyon. Tatlo ka bulan pagkatapos niya magdeklarar nga "mahuya naman kamo," maathag sa mata sang pumuluyo nga si Marcos mismo ang numero uno nga wala sang huya kag pinakagarapalan sa pagbulsa sang binilyon ka piso nga pondo sang pungsod.

Pilit nga ginasakyan sang hubon ni Duterte ang malapad nga protesta sang pumuluyo apang mumho lang gid ang ila matiplang. Indi nila matabunan ang kaugalingon nga krimen kag pagpangawat, ilabi na sadtong nagapungko nga presidente si Rodrigo Duterte. Liwat nga nagakakalkal ang binilyon nga ginbulsa sang mga Duterte sa kontrata sa Pharmally sadtong panahon sang pandemya, ₱51 bilyon *flood control project* ni Paolo Duterte kag ₱125 milyon *confidential and intelligence fund* ni Sara Duterte. Binilyon ka piso nga kontrata man ang nagkadto sa sadto alalay ni Duterte nga si Bong Go, kag iban pa nga mga alyado.

Sa atubang sang nagalapnag nga mga ulu-estorya agud buslan ang nagahari nga rehimen, ginpakita sang imperyalismong US nga maligon sini nga ginasuportahan ang papet sini nga si Marcos. Sang sini lang, personal nga ginbisita sang isa ka opisyal sang embahada sang US ang *hearing* sa ICI bilang pamatuod sang iya suporta.

Grabe ang kaugot sang pumuluyo nga sa pihak sang grabe nga kaakig sa korapsyon, garapalan nga ginsulit ni Marcos kag mga alipures sini sa Kongreso ang pagsingit sang nanarisari nga *pork barrel* sa badyet sa 2026. Pilit nga ginapasulod ang ₱281 bilyon nga *pork barrel* ni Marcos sa dagway sang *unprogrammed appropriations, confidential and intelligence funds* kag iban pa. Mga ₱414 bilyon naman nga *pork barrel* ang tunga-tungaon sang mga korap nga mga kongresista kag senador.

Padayon nga nagakabuyagyag kon paano ang tanan nga programa sang gobyerno puno sang korapsyon. Magluwas sa mga proyektong *flood control*, binilyon ka piso man ang ginakawat sa mga *farm-to-market road*, *multipurpose building, health center,* taytay, dalan, subongman sa pangpubliko nga pondo para sa ayuda, sweldo, pensyon kag *insurance.*

Kahibalo gid ang pumuluyo kon kanday sin-o kag diin na ang mga pro-

yekto nga ini nga ginakurakot sang mga korap nga opisyal sang gobyerno kag militar kag mga kakunsabo nila nga mga dalagko nga negosyante. Sa pagbinuligay sang lain-lain nga sektor nagakadapat lang nga kalkalon ang mga ini, i-dokumento, ibuyagyag kag itampa sa mga kriminal nga burukrata-kapitalista.

Indi dapat nga bayaan sang mga Pilipino ang pagpanukot kag pagpasabat sa mga burukrata sa ila mga hublag kag protesta. Kabulig ang mga pamatan-on, dapat mas nga pabaskugon sang masang imol nga anakbalhas kag mga mamumugon ang ila tingog batuk sa korapsyon, burukrata kapitalismo kag pasismo, kag para palanugon ang singgit para sa pagtapos sa paantos nga rehimen US-Marcos kag paghari-hari sang hubon Duterte.

Mas maglapnagon pa ini sa mga imol sa komunidad kag pabrika, kon diin pinakadamo kag pinaka-akig ang masang anakbalhas nga biktima sang korapsyon kag himbunanay sang mga burukrata-kapitalista kag mga dalagko nga negosyante. Magluwas sa hambalanon sa pagbaha sa mga komunidad nga bunga sang korapsyon kag palpak nga gobyerno, dapat patingkaron ang hambalanon sang manubo nga sweldo, lapnagon nga kawad-on sang trabaho sang mga pamatan-on, mataas nga presyo sang mga balaklon, mataas nga gasto sa edukasyon, wala-puas nga pagsaka sang presyo sang gasolina, palpak nga sosyal nga serbisyo kag iban pa nga bunga sang himbunanay sang mga korap nga burukrata-kapitalista kag sakon sa ganansya nga mga dalagko nga burgesya.

Palaparon pa ang kahublagan protesta batuk sa korapsyon sa pinakadamo nga probinsya, banwa kag syudad. Minilyon ang biktima sang palpak kag indi magamit nga mga imprastruktura nga gin-uyangan sang kwarta sang pumuluyo. Tipunon ang ila kaakig sa mga trahedya nga ginaagum nila sa kada may kalamidad sang bagyo, linog ukon bisan simple nga pag-ulan. Pasabton ang mga burukrata-kapitalista sa krimen nila nga kabangdanan sa pagkalumos sa baha sang bug-os nga komunidad kag mga ulumhan, pagkarumpag sang mga taytay, pagkaguba sang mga karsada, pagkarumpag sang mga bilding kag puluy-an kag iban pa. Dako ang angot sa burukrata kapitalismo sang pagkapierde sang mga mangunguma, manubo ang sweldo sang mga mamumugon, pagbulusok sang kita sang mga drayber, pagsangyad sang palangabuhian sang mga imol, pagkadula sang puluyan, pagkalubong sa utang, dislokasyon kag pagpalayas sa duta, kag madamo pa nga nawong sang kaimolon.

Dapat isahon ang kusog sang kubay sang mga estudyanteng pamatan-on kag iban pa nga sektor nga nagatindog batuk sa korapsyon sa kusog sang masang anakbalhas sa kasyudaran kag kaumhan. Kon may grabe nga ginakahadlukan si Marcos nga magatay-og sa iya paghari, amo ang dulu-lungan nga pag-*walkout* sa mga eskwelahan, pag-alsa sang mga mamumugon, martsa sang mga mangunguma, welga sang mga empleyado sang gobyerno, manunudlo kag akademiko, untat-byahe sa pangpubliko nga transportasyon kag iban pa nga dagway sang ululupod nga hublag sang pumuluyo.

Malig-on nga nagasulong ang nagaragasa nga kahublagan protesta sang pumuluyo batuk sa korapsyon kag burukrata kapitalista tungod sa pagpanguna sang pungsodnon-demokratiko nga organisasyon kag alyansa. Sila ang pinaka-determinado kag pinakapursigido sa paglab-ot kag pagpukaw sa masa. Sila ang mas nga nagapanikasog nga tukuron ang pinakalapad nga paghiliusa sang pumuluyo batuk sa rehimen US-Marcos.

Samtang ginapabulwak ang kahublagan protesta, dapat idungan sang mga pungsodnon-demokratikong pwersa ang mapagsik nga kahublagan pagtuon sa katilingban kag rebolusyon Pilipino sa kubay sang masa. Dapat wala sang pagkataka nga ipahangup nga ang korapsyon kag mga anomaliya duna sa mala-kolonyal kag mala-pyudal nga sistema, kag matapos lang ini sa pagbagsak sang imperyalismo, pyudalismo kag burukrata kapitalismo.

Ang handum sang pumuluyo nga pagbag-o sang sistema malab-ot lang sa pagsulong sang demokratikong rebolusyon sang banwa paagi sa armadong paghimakas. Gani dapat tukuron ang pinakadamo nga tsapter sang mga organisasyon sang National Democratic Front sa ila kubay kag pursigido nga suportahan kag pabaskugon ang Bagong Hukbong Bayan. Dapat padalumon kag palaparon ang pag-ugat sang Partido sa kubay sang masa agud magserbe nga taludtod kag ubod sang ila pangmalawigon nga paghimakas. AB

ANG Bayan

Tuig LVI No. 20 | Oktubre 21, 2025

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Kaundan

Editoryal: Palaparon ang kahublagan protesta para tapuson ang rehimen US-Marcos 1
Pamatan-on: Marcos-Duterte, kakason! 3
Mga hublag kontra korapsyon, nagalapad 3
Pamatan-on para sa pungsodnon nga demokrasya 4
ISM, gin-ipit sang rehimen Marcos 5
Korapsyon sang burukrata-kapitalista nga militar 6
14th IB, gin-ambus sang BHB-Leyte 7
Lider-rebolusyonaryo sa Panay, ginpasidunggan 7
Panawagan sang mga mangunguma 7
Mga propesyunal para sa inaway banwa 8
Sa malip-ot nga pulong 9
6 ka dekada nga kadalag-an sang mangunguma sa EV 10
Untat-lupok sa Gaza, indi bastante 11
Interim release para kay Duterte, ginbasura 11
Mga protesta 11
Padihot nga destabilisasyon sang US sa Venezuela 12

Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Plipinas

ang.bayan@cpp.ph

Singgit sang pamatan-on: Marcos-Duterte, kakason!

Kapin sa 5,000 ka pamatan-on ang nagmartsa padulong sa Mendiola sa Manila sadtong Oktobre 17 bilang kabahin sang National Youth Day of Action Against Corruption. Sa pagpanguna sang mga pungsodnon-demokratiko nga organisasyon, mga konseho sang mga estudyante kag alyansa, singgit sang pamatan-on: "Marcos-Duterte, Kakason! Dunot nga sistema, bag-uhon!"

Nag-*walkout* ang mga estudyante kag naglunsar sang lokal nga programa sa ila matag-unibersidad antes magkadto sa Mendiola. Nagpakigbahin sa hublag ang mga grupo kag estudyante halin sa 28 ka pangpubliko kag pribado nga unibersidad sa Metro Manila.

Ginkasa man sang mga estudyante ang *walkout* kag mga piket protesta sa Baguio City, Nueva Ecija, Rizal, Cavite, Batangas, Laguna, Quezon, Cebu City, Iloilo City kag Davao City. Upod diri ang masobra 700 ka estudyante, manunudlo kag empleyado nga nag-*walkout* sa Central Luzon State University sa adlaw nga ini.

Pila ka adlaw antes sini, separado nga *walkout* ang ginlunsar sang mga estudyante sang Polytechnic University of the Philippines (PUP) System (15,000), De La Salle University sa Manila kag Laguna, sa University of the East (UE)-Manila, Our Lady of Fatima University, De La Salle-College of St. Benilde kag Mapua University. Nag-*walkout* man ang mga estudyante sang De La Salle Araneta University sa Malabon City sadtong Oktobre 20. Sa kabug-osan, ginabana-bana nga kapin 40,000 ka estudyante sa bug-os nga pungsod ang nagpakigbahin sa kahublagan *walkout* kontra korapsyon halin Septyembre.

Indi matay-og ang pamatan-on sa atubang sang pagtinguha sang rehimen Marcos nga ipiton sila. Padayunon nila ang mga protesta sa pihak sang nareport nga asod-asod nga "bomb threat" sa mga unibersidad kag eswelahan sa madamo nga probinsya sa katuyuan nga idiskaril ang nagadamo kag nagasunod-sunod nga mga hublag.

Ginbatikos man nila ang pagpang-ipit sang estado, lakip ang pagpatawag sang Philippine National Police sa mga lider pamatan-on kag mamalitha pang-kampus tungod sa pagka-imbolbar sa protesta kag banggaan sa Mendiola, Manila sadtong Septyembre 21. Lakip sa mga ginpatawag sang mga pulis ang isa ka mamalitha kag estudyante sang PUP kag organisador sang grupo sang Kalayaan Kontra Korapsyon (Kahilwayan Kontra Korapsyon).

Sadtong Oktobre 12, nagtipon ang mga biktima sang kalakasan sang mga pulis, madamo mga pamatan-on, sa protesta sang Septyembre 21 nga ginbansagan nga Mendiola 277. Upod sa ila mga himata, mga abogado kag grupo sang tawhanon nga kinamatarung, gintukod nila ang Alyansa batuk sa Korapsyon kag Brutalidad sang Pulis ukon AKAB. AB

Mga hublag sang pumuluyo kontra-korapsyon, nagalapad

Magluwas sa hublag sang mga pamatan-on kag estudyante, nagapadayon man ang protesta kontra korapsyon sang mga mamumugon, imol nga taga-syudad, mangunguma, mangingisda, tawong simbahan kag iban pa nga sektor. Suno sa ila, magapadayon ang mga protesta tubtob wala sang mapasabat nga mga korap sa ila krimen sa pumuluyo.

Sadtong Oktobre 7, naglab-ot sa 17,000 ang nagtambong kag nakig-isa sa martsa kag misa sang banwa sa Baguio City. Pagkaligad sang duha ka adlaw, ululupod nga nag-martsa ang mga residente sang San Jose Del Monte City sa Bulacan.

Sadtong Oktobre 11, masobra sa 3,000 ang nagtambong sa pangamuyo kontra korapsyon sa Bacolod City. Sa adlaw man nga ini, linibo ka tumuluo kag tawong simbahan ang nagpakigbahin sa isa ka lakat para sa hustisya batuk sa korapsyon sa Sampaloc sa Manila. Ginlunsar man sa Albay ang isa ka martsa.

Sadtong Oktobre 12, naglunsar sang lakat kontra korapsyon sa Santiago City, Isabela kon diin masobra sa 500 ang nag-upod sa aktibidad. Sa adlaw man nga ini, isa ka rali ang liwat ginlunsar sa Meycauayan, Bulacan. Pagkaligad sang duha ka adlaw, naglunsar sang *fluvial parade* sa Manila Bay ang mga mangingisda sang Cavite.

Sadtong Oktobre 17, nagkasa sang protesta ang mga unyon sang mamumugon sa idalum sang Kilusang Mayo Uno sa Laguna. Isa ka rali man ang ginpatigayon sang mga progresibong grupo sa Cebu sa adlaw man nga ini. Pagkaligad sang isa ka adlaw, ginlunsar ang isa ka protesta sa La Trinidad Public Market sa Benguet.

Sadtong Oktobre 19, linibo ang nagpakigbahin sa martsa kag pangamuyo batuk sa mapangwasak nga *dredging*, korapsyon kag dinastiya sa pulitika sa Vigan City, Ilocos Sur. Pagkaligad sang isa ka adlaw, ginlunsar sang mga nanay kag kababaehan ang isa ka *zumba* kontra korapsyon sa Quezon City.

Nagapadayon man ang Black Friday Protest sang mga progresibong grupo. Ginlunsar man sini lang sang simbahan ang bersyon sang hublag kada Byernes.

Gin-anunsyo man sini nga bulan sang United People Against Corruption ang plano nga magpasaka sang isa ka *indemnity class suit* batuk sa mga kongresista, kontratista kag opisyal sang gobyerno nga imbolbado sa maanomaliya nga mga proyektong *flood control*.

Sa Hong Kong kag Canada, gintukod man sang mga grupong Pilipino sining Oktobre ang mga alyansa nga nagapamatuk sa korapsyon sa Pilipinas. AB

Pamatan-on sa komunidad, maghimakas para sa pungsodnon nga demokrasya

Sadtong Septyembre 21, naglupok sa tiilan sang Mendiola ang nagalumapaw nga kaakig sang pamatan-on sa lapnagon nga korapsyon kag indi pagpasabat sang pinakataas nga mga opisyal sang pungsod. Madamo sa mga pamatan-on nga ini naghalin sa mga imol sa komunidad. Puno sang kaisog kag kakahas, ginkumprontar nila ang mga pulis nga madugay na nga nagapigos sa kasubong nila nga imol. Maathag ang ila panan-awan nga ang mga pulis nagapangapin sa mga nagapamigos nga nagahari nga sahi. Indi sila magpakugmat. Ila ginbalewala ang tirgas, bomba sang tubig, kag mga batuta. Maathag sa ila ang kahustohan sang ila ginapakig-away.

Suno sa datos sang estado sadtong Hunyo 2025, mga 20.2 milyon ang mga pamatan-on ukon mga edad 15-24, halin sa kabug-osan nga populasyon sang pungsod nga 116.9 milyon. Ang 19.66 milyon sa ila lumos sa kaimolon. Yara sa 7.2 milyon ka pamatan-on ang wala naga-eskwela, samtang mga 2.36 milyon sang pamatan-on ang wala naga-eskwela kag wala man nagatrabaho, 50.3% diri mga lalaki kag 49.7% mga babaye.

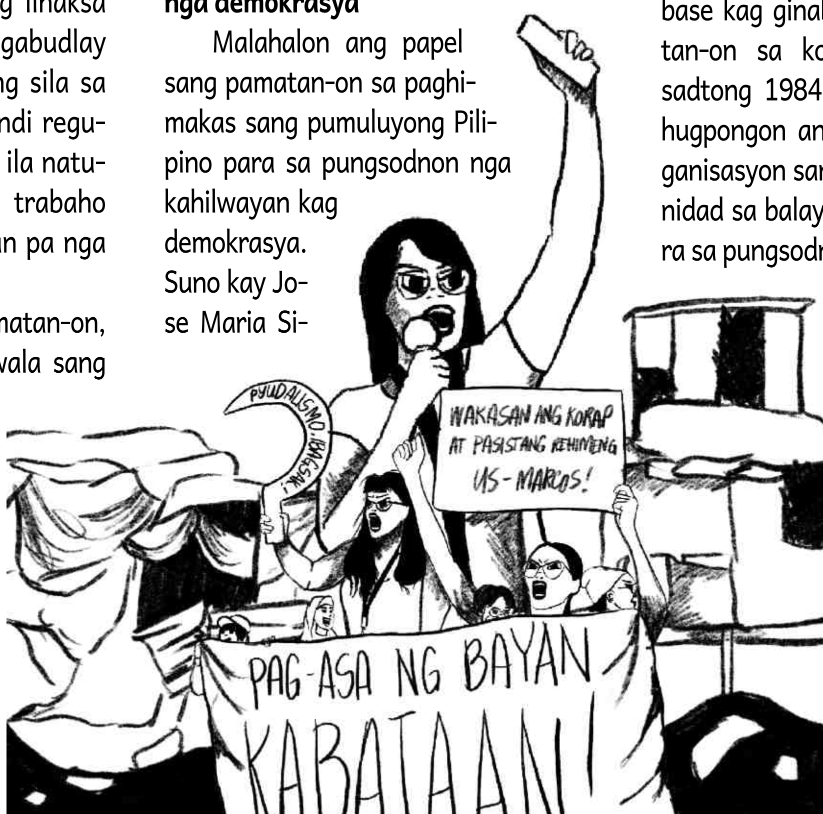
Tungod sang grabe nga kaimolon, napilitan ang mga pamatan-on nga Pilipino nga temprano pa magpangita sang trabaho imbes nga mag-eskwela. Apang madamo sa ila ang wala sang makita nga desente nga trabaho tungod sa krisis sa atrasado nga ekonomiya. Ginabug-os nila ang dako nga bahin sang sahing mala-proletaryado. Kabahin man sila sang linaksa nga reserba nga kusog pangabudlay sa kasyudaran. Nagakita lang sila sa pagsulod sa bisan ano nga indi regular nga trabaho. Ang iban sa ila natulod sa mga anti-sosyal nga trabaho tungod wala na sila sang iban pa nga makadtuan.

Ang mga imol nga pamatan-on, upod ang ila mga pamilya, wala sang desente nga puluy-an. Ginatos ka libo nga pamilya ang nagapuyo sa mga lugar nga ginalumos sang baha kada mabaskog ang ulan. Mapintas nga ginademolis ang ila mga komunidad ukon indi gani ginasunog ang ila mga kabalayan agud palayason sila kag ibaligya ang duta nga ginapatindugan sang ila mga balay sa mga dalagko nga kumprador kag dumuluong nga negosyante.

Kasubong sang ila mga ginikanan, biktima sila sang korapsyon, kapabayaan kag pasismo sang estado. Sila ang mga nangin saksi kag biktima sang madugo nga gyera kontra droga sang nagligad nga rehimen Duterte nga nagapadayon tubtob sa subong. Masami nga target sila sang abuso kag brutalidad sang mga pulis kag ginagamit sa ila iligal nga aktibidad. Kasubong sang malapad nga pumuluyo, nagahandum sila sang sosyal nga pagbag-o, kag kahibalo sila, bilang pamatan-on, ila katungdanan nga bag-uhon ang sosyedad.

Ang papel sang pamatan-on sa pagsulong sang pungsodnon nga demokrasya

Malahalon ang papel sang pamatan-on sa paghimakas sang pumuluyong Pilipino para sa pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya. Suno kay Jose Maria Sison, tagtukod sang Kabataang Makabayan (KM) kag sang Partido Komunista sang Pilipinas, kinahanglan mag-organisa sang mga pamatan-on agud pamatukan ang mga kontra-pumuluyo nga mga patakaran kag ipakigbato ang kaayuhan nila bilang mga pamatan-on kag kabahin sang pumuluyo.

Sadtong dekada 1960, nagpanguna ang KM sa paglunsar sang mga pungsodnon demokratikong paghimakas. Militante ini nga namuno kag nag-organisa sang mga pamatan-on sa mga eskwelahan, pabrika, mga propesyunal kag sa mga komunidad. Pagkatapos nga ipatuman ang layi militar, madamo sa mga katapuan sini ang nagkadto sa kaumhan kag nagserbe nga binhi sang Bagong Hukbong Bayan sa lain-lain nga bahin sang pungsod.

Sa pakig-away sa diktadurya sadtong dekada 1970 tubtob 1986, nagtuhaw ang madamo pa nga mga grupo sang pamatan-on nga nagpakigbato kag nagsakripisyo para tapuson ang rehimen US-Marcos. Magluwas sa mga organisasyon sa mga eskwelahan, gintukod sang mga pamatan-on ang mga asosasyon sa komunidad. Lakip diri ang Kadena (Kabataan para sa Demokrasya at Nasyunalismo) nga nakabase kag ginabug-os sang mga pamatan-on sa komunidad. Gintukod ini sadtong 1984 sa Silang, Cavite agud hugpongon ang lain-lain nga mga organisasyon sang pamatan-on sa komunidad sa balayon sang paghimakas para sa pungsodnon nga demokrasya.

Militante nga nag-organisa kag nagpahulag ang Kadena sang ginatos ka pamatan-on sa mga sentrong syudad kag madasig nga nagpalapad sa lain-lain nga bahin sang pungsod kaangay sang Southern Tagalog kag sa Visayas. Nangin kaba-

Sundan sa pahina 5

Internasyunal nga delegasyon, gin-ipit sang rehimen Marcos

Gingamo kag ginhadlok sang mga elemento sang Armed Forces of the Philippines ang mga delegado sang International Solidarity Mission (ISM) nga naglunsar sang imbestigasyon kag pagtuon halin Oktobre 11 tubtob 14. Yara sa Pilipinas ang delegasyon agud hibaluon ang gina-antus nga krisis sa klima, pagpangkawkaw sa kapalibutan, kag militarisasyon sa komunidad sang mga mangunguma kag tumandok sa Rizal, kag sa mga isla sang Mindoro, Samar, Leyte kag Negros.

Hayagan nga ginpanilagan kag ginkuhaan sang litrato sang mga soldado ang mga ginhiwatan sang aktibidad sang ISM. Ginkuha nila ang ngalan sang mga delegado, ginsundan sang mga armado kag ginbantayan tubtob sa ila ginatineran. Pila ka beses man nga nagpalupad sang *drone* sa ibabaw sang mga kampuhan kon diin ginahiwat ang imbestigasyon.

Sadtong Oktobre 14, napilitan ang mga delegado nga tapuson sang mas temprano ang aktibidad sini sa Mindoro tungod sa pag-abot sang puluan ka pulis kag soldado nga may bitbit nga mga malagba nga pusil sa kampuhan. Nagtuga ini sang grabe nga kahadlok sa mga tumandok kag delegado. Sa Rizal, lubos sila nga gindumilian nga magpatigayon sang aktibidad tungod wala sila sang "permit." Paghalin sang mga nagbisita nga delegasyon, tayuyon nga gingamo sang mga soldado ang mga tumandok nga Mangyan sa Mindoro kag Dumagat sa Rizal.

Suno sa report sang mga tumandok nga Dumagat sa Tanay, Rizal masami na ang presensya sang militar sa komunidad kag nagsugod nga magpatawag sa mga residente para sa interogasyon pagkatapos sang ISM. Sa Abra de Ilog, Occidental Mindoro, nagpadayon ang pagpang-ipit sang mga soldado sa komunidad nga naka-apekto sa pangabuhian sang mga residente kag nagtuga sang gutom sa mga mangunguma.

Kadungan sa pagpang-ipit sa ISM, wala-untat man ang pagpang-abuso militar sa iban pa nga bahin sang pungsod.

Pasista nga pagpang-atake sa Negros. Wala-untat ang pagpanalasa kag pasista nga pag-atake sang mga soldado sa isla sa nagligad nga bulan. Nalista ang sampaw-sampaw nga mga kaso sa paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa kasagsagan sang mga operasyon kombat sini sa madamo nga barangay.

Pinaka-ulihi sa mga ini ang pagpaniro sang 79th IB nga nagtuga sang pagkapilas sa mangunguma nga si Kato Rizal kag iya menor-de-edad nga hinablos samtang nagakuha sang dugos sa Sitio Nabaisan, Barangay Minapasok, Calatrava, Negros Occidental sadtong aga sang Oktobre 17. Sa ulihi nga report wala pa mahibaluan kon diin na ang menor-de-edad.

Sadtong Oktobre 7, gin-ransak sang 94th IB ang balay sang isa ka mangunguma sa Sityo Manluki sa Barangay Carabalan. Isa man ka mangunguma ang gin-abdak sang 94th IB sa Barangay Buenavista kag pwersa siya nga ginpagiya sa operasyon kombat. Sa Toboso, pilit nga ginsulod kag ginransak sang 79th IB ang balay sang duha ka mangunguma sadtong Oktobre 11. Sa Negros Oriental, nareport man ang pagpangbaluskay kag pagkampo sang 62nd IB sa mga sentro sang komunidad, simbahan kag eskwelahan.

Paglapas sa IHL. Ginpabudlayan kag gin-ipit sang 703rd IBde ang pamilya kag mga grupo sa tawhanon nga kinamatarung sa pagbawi sa bangkay sang isa ka ginasiling nga Pulang hangaway nga napatay sa inaway sang militar kag BHB sa Norzagaray, Bulacan sadtong Oktobre 17. Ginkundenar sang mga grupo sa tawhanon nga kinamatarung ang pagpamalibad sang militar nga ihatag sa pamilya ang bangkay kag militarisasyon sa punerarya nga ginhayaan sini. Lain-lain man ang estorya sang militar tuhoy sa natabo nga inaway kag pagdul-ong sa bangkay.

Sa North Caloocan, nagsingki ang militarisasyon sang NTF-Elcac kag sang 12th Civil Military Operation sa mga barangay sugod sadtong Oktobre 6. Ginsakop sang militar ang Barangay 175, 181-182 Pangarap Village kag Barangay 187-188. Ginlunsar sini ang kampanya sang *Red-tagging* kag pagpang-ipit sa mga katapo sang progresibo nga grupo.

Pagpatay. Brutal nga ginpatay sang mga lalaki nga sakay sa motorsiklo si Niruh Kyle Antatico sadtong Oktobre 10 sa Barangay Patag, Cagayan de Oro City. Si Antatico anay *senior legal researcher* sa National Irrigation Administration Region 10 nga siling nagbuyagyag sang tuman ka damo nga korapsyon kag anomaliya sa sulod sang ahensya lakip ang nadula nga pondo, substandard nga proyekto, kag mga peke nga kontrata. Nagapanawagan sang hustisya ang Nafeda-Courage para kay Antatico. AB

Halin sa pahina 4

hin man sila sa pagpalayas sa diktaduryang Marcos sadtong 1986. Nagdulog ang pag-organisa sang Kadena sang mga 1990. Sa espasyo nga ginbayaan sini, gintukod ang organisasyon nga Anakbayan, nga nag-organisa sang mga pamatan-on sa komunidad kag nangin kabahin sa pagpalayas sa rehimen Estrada sadtong 2001.

Ginpamatud-an sang mga grupong KM, Kadena kag sang iban pa nga organisasyon nga ang komunidad ang wala nagahubas nga bubon sang militante nga pamatan-on nga maisog kag makahas nga nagasulong sang kawsa sang pungsodnon-demokratikong handum sang pumuluyo.

Sa ginpakita nga militansya sadtong Septyembre 21, segurado nga mas pa magpagsik ang hublag sang mga pamatan-on, ilabi na halin sa mga imol sa komunidad, nga magkadto sa kadalanan kag sa kaumahan agud ipakigbato ang matuod nga sosyal nga pagbag-o kag kahilwayan nga madugay na ginahandum sang malapad nga pumuluyo. AB

Makasuluka nga korapsyon sang burukrata-kapitalista nga militar

Sa paglupok sang korapsyon sang burukratiko nga kapitalistang sistema, indi katingalahan ang dungan nga pag-alisngaw sang baho sang burukrata-kapitalista sa kubay sang militar. Nabuyagyag sini lang ang maanomaliya nga proyektong imprastruktura nga imbolbado ang Armed Forces of the Philippines (AFP) kakunsabo ang korap nga mga kontraktor. Nag-guwa man nga dako nga parte ini (₱50 bilyon) sa *unprogrammed appropriations* para sa 2026 halin sa *pork barrel* sang presidente.

Malab-ot sa ₱15 bilyon ang ginkurakot kag ginwaldas sa 944 ka imprastrukturang militar sa idalum sang Tatag ng Imprastraktura para sa Kapayapaan at Seguridad (TIKAS) Convergence Program halin 2023 tubtob sa subong. Nabuyagyag sa pag-hearing sa senado nga 421 sa mga proyekto nga ini indi matuod (ghost) samtang 648 nga ginlista nga "tapos na" nagdulog ang konstruksyon sa panugod nga lebel kag gani indi ini magamit.

Gina-into sang hepe sang AFP nga si Romeo Brawner Jr ang pumuluyo sa pagsiling nga wala sang labot ang militar sa pagpangawat sa pondo sang TIKAS, ilabi na ang mga kumander sang AFP Unified Command kag ang pang-rehiyon nga direktor sang Department of Public Works and Highways (DPWH) ang nagatalana kon ano kag diin itukod ang mga proyekto sini. Nagabuligay nga ginadumalahan sang Department of National Defense (DND) kag DPWH ang pagtalana sang talaksan, pagplano kag pagsubaybay sa implementasyon paagi sa TIKAS Central Technical Working Group. Subong man, tanan nga mga proyektong TIKAS yara sa sulod ukon palibot lang sang mga kampo militar.

Anomaliya nga duna sa burukrasya

Kaangay sa mga kasubong nila nga kurakot sa burukrasya sibil, ginagamit sang mga burukrata-kapitalista sa militar ang pusisyon nila sa estado para magkamal sang manggad. Gintukod sang imperyalismong US ang pasistang AFP sadtong 1935 agud magserbe nga haligi sang gobyernong Komonwelt, una pa sa gintukod sini nga papet nga estado sadtong 1946. Tuman ini nga nagdako sa idalum sang diktaduryang Marcos Sr padulong sa 142,000-soldado para sa brutal nga implementasyon sang layi militar. Sugod sadto, tayuyon ini nga ginpahabok sang suhol, kontrata kag pabor sang nagbulos-bulos nga nagahari nga hubon halin kay Corazon Aquino tubtob sa subong nga rehimen.

Sa nagligad nga mga dekada, nadokumento ang pagkamol sang mga heneral sang sobra nga ginpresyuhan nga mga kontrata sang pagbakal sang mga kagamitan militar lakip ang mga pusil, howitser, *armored vehicle, jetfighter*, helikopter kag barko. Nabuyagyag nga nagagansya ang mga heneral sang 10-30 porsyento nga kikbak sa mga kontrata para sa bala kag pusil. Lapnagon ang mga *ghost delivery* sang suplay, peke nga mga transaksyon para sa mga armas kag kagamitan, kag pakigkunsabo sa mga suplayer kag kontraktor. Sadtong 2021, nangin isyu ang maanomaliya nga tradisyon sang "pabalon," kon diin tuigtuig nga ginatipon ang malab-ot sa ₱1.5 bilyon badyet sang DND bilang pangpadya sa mga naga-retiro nga mga heneral. Bisan ang pensyon sang mga soldado nga bug-os nga ginpondohan sang estado ginakawat paagi sa pagbayad sa linibo ka mga "ghost retiree."

Mahilig ang mga heneral sa pagpahimo sang mga grandyoso nga mga opisina kag pagpatahum sang mga kampo nga ginakuhaan nila sang dako nga kikbak. Bantog man sila sa permi nga pagbakasyon sa guwa sang pungsod kaupod ang ila matag-pamilya, malahalon nga mga salakyan kag balay, kag pangkabug-osan nga grandyoso nga pangabuhi.

Sadtong 2018, isa pa ka senador ang nagbuyagyag sang lapnagon nga korapsyon sang "Davao Group," isa ka grupo sang mga heneral nga malapit kay Rodrigo Duterte, sa pagbakal sang mga armas kag gamit-miitar sa tabon sang "modernisasyon" sang AFP. Sining Oktobre, ginkasuhan sa Ombudsman ang koronel nga nagaserbe nga hepe sang grupo pangseguridad ni Sara Duterte tungod sa pagka-imbolbar niya sa pagpangawat sang bise presidente sa ₱125 milyon *confidential and intelligence funds.*

Paresay sang AFP kag NTF-Elcac

Dako man ang ginbulsa sang mga opisyal militar halin sa mga programang kontra-insuhensya kaangay sang E-CLIP nga ginagamit para sa peke nga programa sang "pagpasurender" sa mga sibilyan kag mga proyektong imprastruktura sang Barangay Development Program sang NTF-Elcac.

Sa kaso sang BDP, mga yunit sang AFP ang nagatalana kon diin nga mga barangay ipangbutang ang *farm-to-market road* (FMR). Madamo sa mga ini ghost project, samtang ang iban duplikasyon, sobra ang presyo, manubo ang kalidad, kag ginbutang sa

Sundan sa pahina 7

14th IB, gin-ambus sang BHB-Leyte

SA KALAPITON NGA lima ka metro, ginpalukpan sang isa ka yunit sang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Leyte Island (Mt. Amandewin Command) ang pasistang tropa sang 14th IB sa banwa sang Javier, Leyte sadtong Oktobre 15 sang aga. Suno sa yunit, madamo ang nalista nga kaswalti sa mga berdugo nga soldado.

Ang yunit sang 14th IB nga yara sa erya nagapatigayon sadto sang ginatawag nga *combat-clearing operations* sa mga bungyod kag suba sa tunga sang Barangay Odiong kag Barangay Caraye sa Javier. Kabahin ang operasyon sa lapnagon nga operasyon kombat sang 14th IB sa mga barangay nga sakop sang mga banwa sang Javier kag Abuyog.

Patraidor kag tinalawan nga gintuon sang 14th IB ang atake sini sa sibilyan nga pumuluyo sa Barangay Caraye, Javier. Pagkatapos sang opensiba sang BHB, ginpatuman sang 14th IB sa komunidad ang *hamlet* ukon "lockdown" kon diin gindumilian ang masa nga magkadto sa ila ulumhan.

Para tabunan ang ila pagkalutos, nagpadihot ang 14th IB kag 802nd IB nga may nakumpiskar sila nga riple halin sa BHB sa pag-atake. Nagpaguwa pa ang militar sa *social media* sang mga peke nga litrato sang mga pusil nga "nabilin" kuno sang BHB.

Halin sa pahina 6

indi luwas ukon indi santo nga mga bahin sang barangay. Nagaserbe nga gwardya sang mga proyekto nga ini ang mga batalyon sang AFP.

Sa Northern Mindanao, halimbawa, ginhatagan sang pondo ang AFP kag NTF-Elcac sang ₱17.6 bilyon para sa 142 FMR sadtong 2020. Madamo sa mga barangay nga gingrasyahan sini may mga kampo, detatsment ukon presensya sang RCSP sang AFP. Ang pinakamahal sa mga FMR nga ini nagabili sang ₱67.5 milyon kada kilometro, lima ka beses nga mas mataas kumparar sa pungsodnon nga abereyds. Halos tanan nga mga kontrata nakamol sang Ulticon Builders, nga malapit sa sadto rehimen Duterte.

Sa Samar, naglab-ot sa apat ka tuig antes natapos sang NTF-Elcac sadtong 2024 ang pagsemento sa 400-metro nga karsada nga ginbutang sang mga soldado sa tunga sang humayan. Nagabili ang proyekto sang nagalagating nga ₱14 milyon, ukon ₱35,000 kada metro. Naglab-ot lang ang karsada sa punta sang katambi nga barangay kag tuman ka layo sa mga sentrong banwa.

Kadungan sini, ginkurakot man sang mga soldado ang pondo para sa ginapasungka nila nga mga sibilyan. Bisan ang mga ayuda nga bugas kag delata ginapiktyuran lang nga ginapanghatag apang ginabawi man pagkatapos sang mga parada kag pakitang-tao nga mga seremonya nga kontra sa rebolusyonaryong kahublagan. AB

Lider-rebolusyonaryo sa Panay, ginpasidunggan

GINASALUDUHAN SANG Komiteng Rehiyon sa Panay sang Partido Komunista sang Pilipinas ang isa sa mga ginapalangga nga lider sang rebolusyonaryong kahublagan sa rehiyon nga si Roberto Moises Cabales (Kaupod William) nga ginpatay sang militar kag pulis sadtong Oktobre 5 sang gab-i sa Barangay Coto, Lambunao, Iloilo. Ginpaguwa sang mga pwersa sang estado nga nagbato si Cabales kag kaupod niya nga si Mateo Suarez (Kaupod Badong) samtang kuno ginaserbe sa ila ang isa ka mandamyento de aresto. Ginpanginwala sang mga residente sa barangay nga may natabo nga engkwentro.

Sang pamatan-on pa siya, nag-eskwela para mangin doktor si Cabales. Sa sulod sang pila ka dekada, nagserbe siya sa masang Pilpino kag nangin kabulig sang Komiteng Rehiyon sa pagpamuno sa rebolusyonaryong kahublagan sa Panay. Si Cabales nangin isa man ka bilanggong pulitikal sadtong 1999.

Samtang, si Suarez isa ka anay katapo sang BHB nga nagdesisyon nga magpahuway pila ka tuig na ang nagligad tungod sa kahimtangan pisikal. Pagkatapos sini, nagpabilin siya nga tampad kag mataas ang handum nga magbulig kag magtimbang sa rebolusyonaryong kahublagan. Nangin isa man ka bilanggong pulitikal si Suarez sadtong 2012.

Panawagan sang mga mangunguma, gindala sa pungsodnon nga sentro

NAGLUNSAR SANG ISA ka semana nga protesta ang mga organisasyon sang mga mangunguma kaupod ang lain-lain nga sektor bilang pagdumdom sang bulan sang mga pesante. Agud patingkaron ang panawagan sang mga mangunguma, gintukod nila ang kampuhan sa atubang sang Department of Agrarian Reform Central Office sa Quezon City halin Oktobre 15 tubtob 21. Ginlunsar sa kampuhan ang pagbisita, pakig-isa kag talakayan kaupod ang lain-lain nga sektor. May yara man workshop, *medical mission* kag paghatag sang materyal nga suporta sa mga mangunguma.

Magluwas diri, isa ka rali ang ginpangunahan sang Amihan sadtong Oktobre 15 para dumdumon ang Pangkalibutanon nga Adlaw sang Kababaehan nga Mangunguma. Sadtong Oktobre 16, nagmartsa liwat ang mga grupo sa Quezon City sa pagpangunga sang mga mangunguma halin sa isla sang Negros para sa Pangkalibutanon nga Adlaw sang Kagutuman. Pagkasunod nga adlaw, nagprotesta sila sa hedkwarters sang Armed Forces of the Philippines sa Quezon City agud kundenahon ang militarisasyon sa kaumhan. Isa ka gab-i sang pagpasundayag ang ginlunsar nila kag sang mga grupo sang artista sadtong Oktobre 19 sa UP Diliman. Nagprotesta man sila sa Department of Social Welfare and Development sadtong Oktobre 20 agud igiit ang kumpensasyon para sa kahalitan nga dulot sang kalamidad.

Maga-kulminar ang protesta sang mga mangunguma sa Oktobre 21, anibersaryo sang bogus nga reporma sa duta sang Presidential Decree No. 27 ni Marcos Sr. Maga-hublag sila kaupod ang iban pa nga sektor sa Liwasang Bonifacio batuk sa korapsyon sang rehimen Marcos kag hubon Duterte. Ginpanawagan nila ang pagpahalin sa poder sang duha ka lider sang kurakot.

Gina-usoy sang propesyunal ang banas sang inaway banwa

Sa atubang sang nagasingki nga pasismo sang rehimen Marcos, labi nga nagabalingaso ang rebolusyonaryong determinasyon sang mga manunudlo, doktor, nars, siyentista, inhinyero kag iban pa nga propesyunal nga magpakigbahin kag magsuporta sa inaway banwa. Tayuyon na nila nga ginapabaskog ang ila matag-rebolusyonaryong organisasyon para magserbe nga bubon sang suporta kag bag-o nga hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Sa inspirasyon sang kahublagan panadlong sang Partido, liwat ginpabaskog ang Katipunan ng mga Gurong Makabayan (Kaguma), Makabayang Samahang Pangkalusugan (MSP) kag Liga ng Agham para sa Bayan (LAB). Mapagsik nga nagapahayag ang ining mga organisasyon sang mga mainit nga mga hambalanon pungsodnon. Regular ukon permi nila ginapaguwa ang ila mga pangmasa nga rebolusyonaryong pahayagan: Ang Rebolusyonaryong Lunas at Dagling Lunas (MSP), Liyab (Kaguma) kag Agham Bayan (LAB).

Mga makipungsodnon nga manunudlo

Sadtong Enero, gintukod sang Kaguma ang isa ka bag-o nga tsapter sa isa ka unibersidad. Lakip sa napilian bilang opisyal sang tsapter ang bag-o nga katapo sini nga si Ka Amber nga narekrut sadtong ulihi nga bahin sang 2024. "Nagapangapa pa ako sa subong apang bisan san-o man wala ako nakabatyag nga kulang ako bisan bag-o pa lang ako tungod sa maayo nga pakig-relasyon kag pag-alalay sang mga kaupod," suno kay Ka Amber.

Sa atubang sang madamo nga trabaho kag mga personal nga gina-atubang sa kabuhi, nagatinguha siya para tayuyon nga magtungod sa katungdanan bilang opisyal sang tsapter. Suno sa iya, ginahimo niya ini nga may pagsalig kag pag-uyat sa mga prinsipyo kag pagsabat sa pamangkot "nga-a" kag "para kay sin-o."

Suno sa Kaguma, kinahanglan nga pabaskugon sini ang kaugalingon agud lubos nga makapakigbahin sa armadong paghimakas, mag-amot sa BHB, kag magbulig sa pag-organisa sa kaumhan para sa pagpanday sang rebolusyonaryong paghiliusa kag paghimakas sang pumuluyo.

Pagbulong sa krisis sang sosyedad

Sa isa ka larangan gerilya sa Luzon, nagsulod ang isa ka grupo sang MSP nga ginabug-os sang mga doktor, propesyunal kag mga estudyanteng pang-ikaayong-lawas para magpatigayon sang isa ka misyon medikal para sa masa kag hukbo. "Sa pagsulod sa sona, indi mahapos ang amon mga naaguman kag nangin inagihan ilabi na nga kasagsagan sang mabaskog nga pag-ulan," pagpaambit sang isa ka doktor.

Gintukod nila ang klinik kon diin pagahiwaton ang konsultasyon sa mga pasyente kag paganahon ang gamay nga laboratoryo. Ginsabat sang MSP ang mga simple kag kumplikado nga mga balatian sang mga Pulang hangaway, pisikal man kag panghuna-huna (mental).

Sa sulod sang hukbo, na-eksperyensiyahan nila ang simple nga pangabuhi, ang mga sakripisyo sa pagsulong sang inaway banwa kag ang mainit nga pagbaton sang masang mangunguma. "Ang ining akon mga ekperyensiya ang mas pa nga magpalig-on kag magpakalayo sang akon rebolusyonaryong espirito." estorya pa sang doktor.

Samtang, naglunsar sang asembliya sadtong Agosto 2 ang mga estudyante pang-ikaayong-lawas halin sa lain-lain nga unibersidad para tukuron ang isa ka tsapter sang MSP. Dako nga tikang ini para sa pagpahakus sang MSP sa mga estudyante pang-ikaayong-lawas sa demokratikong rebolusyon sang banwa.

Mga siyentista para sa DRB

Anum ka bulan ang programa para sa *tour-of-duty* (TOD) sa BHB ni Ka Langga, katapo sang LAB kag isa ka anay estudyante sa kurso nga *computer engineering sa* isa ka pribado nga unibersidad. Sa panahon nga ini, nagusbong ang iya kagustuhan nga magserbe nga lubos panahon sa kaumhan. "Sadtong nag-TOD ako, mas napalig-on ang desisyon nga magpultaym tungod lubos ko nakita kag napamatud-an ang kahustuhon kag kinahanglanon nga mag-alagad bilang hangaway," siling niya.

Nakita niya mismo ang mainit nga pagbaton kag pagpalangga sang masa sa hukbo sang banwa sa larangan nga iya ginahulagan. "Sila, nga pinakaginahimuslan sa sosyedad, may ikasarang pa nga pakaunon ang mga hangaway, magbulig sa pagkuha sang suplay para mapabilin ang hukbo, kag magpakigbahin sa mga rebolusyonaryong hilikuton," estorya niya.

Sa kasyudaran, padayon man nga ginapanday sang LAB ang mga aktibista kag kadre sini bilang mga pultaym nga organisador sa sektor. Pamaagi man ini agud pasakaon ang kamuklatan kag kahandaan sang iya mga katapo nga usoyon ang banas sang armadong paghimakas kaangay ni Ka Langga.

Ginkuha sa Liyab, Ang Rebolusyonaryong Bulong kag Siyentista sang Banwa. AB

SA MALIP-OT NGA PULONG

₱243 KABILYON
unprogrammed appropriations

uyatan ni Marcos sa 2026 badyet nga ginpasar sang House of Representatives. Kalakip ini sa kabilugan nga ₱696 bilyon nga pondo nga *pork barrel* para sa Malacañang kag Kongreso.

₱10.3 BILYON

nga mga proyektong *farm-to-market* sa 2023 kag 2024 badyet ang ginpatungan sang 70% nga presyo. Pinakataas ang presyo nga ₱348,000/metro nga 23 ka beses nga mas dako sa gintalana nga ₱15,000/metro sang DPWH.

82.4%

sang masobra **1.89 milyon nga mangunguma** sa Eastern Visayas ang wala sang kaugalingon nga duta. Sa pihak sini, wala sang matarong nga programa sang reporma sa duta ang reaksyonaryong gobyerno para sa ila.

₱8.8 BILYON

pierde sang GSIS tungod sa nabangkarote nga pangapital sa mga pribado nga kumpaniya. Peligro ini sa ginpangabudlayan nga ginpatago sang mga empleyado sang gobyerno, nga rekisito nga taguon sa ahensya para sa ila pensyon.

37.8 MILYON

Pilipino ang naga-antus sang hustohan lang kag grabe nga kawad-on sang pagkaon tungod sa kaimolon sadtong 2022-2024. 55 milyon ukon 44% wala sang ikasarang nga magbakal sang masustansya nga pagkaon.

7 sa 14

ka kooperatiba sang mga drayber sa Iloilo nga nasulod sa peke nga programa nga modernisasyon subong yara sa bibi sang pagka-bangkarote tungod sa indi mabayaran nga utang sa pagbakal nila sang mahal nga *e-jeep*.

11 ka tuig

halin sang ginpatay ni US Marine Joseph Scott Pemberton ang *transwoman* nga si **Jennifer Laude**. Sa pihak sang pamatbat nga may kasal-anan, ginhatagan ni Rodrido Duterte si Pemberton sang *absolute pardon* kag ginpasugtan nga makapauli sa US.

6 ka mga mabaskog nga linog (masobra sa *magnitude* 6)

ang nagtay-og sa Pilipinas sa sulod sang 18 ka adlaw nga nag-igo sa Bogo, Cebu; Manay, Davao Oriental; General Luna, Surigao del Norte kag Pagudpud, Ilocos Norte. Halin Septyembre 30 tubtob Oktubre 30, nakarekord ang Phivolcs sang indi magnubo sa 14,220 *aftershock*, kon diin 12,704 halin sa bag-ong diskubre nga Bogo Bay Fault.

Ginkuhaan: Phivolcs

6 ka dekada sang mga naagum sang kahublagan mangunguma sa Eastern Visayas

Sa atubang sang lapnagon kag nagasingki pa nga pyudal kag mala-pyudal nga paghimulos sa Eastern Visayas (EV), nagakadapat lang nga balikan sang masang mangunguma ang kasaysayan sang ila ululupod nga paghimakas. Dapat nila kuhaan sang mga pagtulun-an kag inspirasyon ang anum ka dekada sang maduagon nga kadalag-an nga naagum paagi sa ululupod nga paghimakas.

Gamit ang rebolusyonaryong giya para sa reporma sa duta sang Partido, naghulag ang malapad nga masa sang mangunguma sa EV sa banas sang paghimakas para panubuon ang arkila sa duta, pasakaon ang sweldo sang mga mamumugon sa uma, dulaon ang usura kag ipasaka ang ila produksyon.

Sa mga ulumhan, gina-atubang sang mga mangunguma ang mga agalon mayduta (AMD) sa mga kumprontasyon para igiit ang ila kinamatarung. Sa mga koprasan, naagum nila ang 60-40 nga tungaay sa neto nga kita pabor sa mangunguma halin sa sadto kaayusan nga 90-10. Naduso nila ang mga AMD nga sabton ang 50% sang gasto sa paghakot sang kopras, gani nagsaka ang kita sang mga mangunguma.

Sa mga lugar nga nalab-ot na ang mas mataas nga lebel sang paghiliusa, napadaog sang mga mangunguma ang kaayusan nga 50-50 kon diin ginabuhin na ang gasto sa paghakot sang produkto antes magtungaay. Kadalag-an ini halin sa daan nga kaayusan kon diin wala sang amot sa produksyon ang AMD. Sa mga lugar kon diin lapnagon ang kaayusan nga tersyahan (1/3 nga tungaay) nga pabor sa AMD, napadaog sang mga mangunguma ang tungaay nga 50-50.

May mga lugar man nga nagiit ang pagpanubo sang interes sang utang halin sa 20% kada bulan padulong sa 10%, kag wala sang interes kon makabayad antes ang isa ka bulan. Nadula man ang kondisyon nga tubos sa mga ginprenda nga duta kag kon malab-ot na ang 100-150% interes halin sa gingamit nga kapital otomatiko nga ginabalik ang duta sa mangunguma nga nagprenda. Naduso man nga padayon nga makatalauma sa ginprenda nga duta ang mangunguma agud maseguro nga may makuhaan siya sang pangbayad kag para sa inadlaw nga gasto.

Sa pila ka erya, napatuman ang kumpiskasyon sang duta halin sa mga despotiko kag kontra-rebolusyonaryong mga agalon mayduta bilang dagway sang hustisya sa paghimulos kag bayad sa utang nga dugo sa masa. May yara man mga kaso nga gina-okupar sang mga mangunguma ang mga bakante nga duta sang AMD, samtang may mga nasanagan man nga AMD nga boluntaryo nga nagapahulam ukon nagahatag sang ila duta kag iban pa nga kagamitan sa produksyon.

"Kon wala ang kahublagan, setler sa kaugalingon nga pungsod ang mga mangunguma," pahayag sang isa ka mangunguma. Tubtob subong, ginatamasa pa gihapon nila ang dako nga bulig kag benepisyo sang mga duta nga ini.

Tayuyon man ang kampanya para pasakaon ang ikasarang sa produksyon sang mga mangunguma. Ginpalapnag ang kampanya nga "tiklos-aglayon" kon diin kolektibo nga nagabuligay ang mga mangunguma para sa produksyon. Napalapad sini ang mga talamnan, napamag-an kag napadasig ang trabaho, nabuhinan ang gasto, naseguro ang bastante nga pagkaon kag labaw sa tanan naghanas para sa kolektibo nga paghulag.

May pagpanagtag man sang karabaw bilang nagapanguna nga gamit sa mga indibidwal kag komunal nga produksyon. Nagtukod man ang mga mangunguma sang sistema para maksimisahon sa pagbungkal ang mga donasyon nga traktor kag iban pa nga kagamitan sa produksyon halin sa mga ahensya sang estado kag mga pribado nga organisasyon.

Natukod ang kooperatiba kaangay sang galingan kag tindahan sang sandigan nga kinahanglanon. May kooperatiba man para mabaligya sa husto nga presyo ang ani kag mga produkto. Magluwas sa serbisyo kag barato nga presyo sang mga sandigan nga balaklon, dugang nga kita sa organisasyon ang makuha halin sa dibidendo. May mga kooperatiba nga nagaserbe nga kapital ang kita para makabakal sang kagamitan sa produksyon kaangay sang duta kag karabaw.

Pila lang ini sa madamo nga kadalag-an sang kahublagan mangunguma sa rehiyon. Padayon nila ini nga ginapangapinan batuk sa ginpasingki nga presensya kag tayuyon nga atake sang rehimen Marcos kag sang mga yunit sang 8th ID sa ila komunidad. Sa atubang sang terorismo sang estado, ining mga kadalag-an kag inagihan ang magaserbe nga materyal nga basehan para mas pa nga pangapinan sang mga mangunguma ang ila kabuhi kag palangabuhian, kag ipakig-away ang isa ka sosyedad nga matuod nga demokratiko kag hilway. AB

Untat-lupok sa Gaza, indi bastante; pag-untat sa henosidyo, ginapanawagan

Iginpatuman ha Gaza tikang Oktubre 14 an usa nga ukoy-bubto ha giutan han Zionista nga estado han Israel ngan grupo nga Hamas pinaagi han US. Sukwahi ha iginhihinambog han presidente han US nga hi Donald Trump, diri ini usa nga "diplomatiko nga regalo," kundi resulta han diri nababantad nga panindugan han katawhan Palestino nga dumiri nga igsurender an ira nasud. Gatos kayukot nga Palestino na an nagbabaktas tipabalik han Gaza City agud hinay-hinay nga bawion an kinabuhi nira nga ginlasurbo han henosidyo han Israel.

Ha luyo han kasarabutan, dirudiretso an mga pagtalapas han Israel ha mga katungod han Palestino. Aada ha 97 an ginpatay han mga pwersa hini tikang Oktubre 14 tubtub Oktubre 19. Hadton Oktubre 19, tigda nga gin-undang han Israel an pagpasulod han gatus-gatos nga trak nga nagdadara han pagkaon ha sakob han Gaza.

Ha parte han Hamas, gintuman na hini an probisyon han pagpapagawas ha tanan nga 20 nga nasasalin nga katin hini nga buhi nga bihag. Gintikangan na liwat hini nga ibalhin an kustodiya han 23 nga lawas han mga dakop nga napatay tungod ha waray wantas nga pangangatake han Israel.

Hadton Oktubre 7 ngan mga adlaw kahuman hini, ginhandum han milyun-milyon nga katawhan ha bug-os nga kalibutan an ikaduha katuig han Al Aqsa Flood agud suportahan an makatadungan nga pag-ato han mga Palestino ngan kundenahon an henosidyo. Nagkamayda han dako nga paggios ha UK, The Netherlands, Spain, Italy, US, Canada ngan Japan. Nagkamayda liwat han mga paggios ha Pilipinas, kalakip an protesta han mga grupo nga nasyunal-demokratiko kontra ha paggamit han Israel ha pagkaon ngan ayuda komo armas. Hadton Oktubre 17, nagkamayda han kampuhan para ha Palestine an mga estudyante ha sakob han kampus han Ateneo de Manila University.

Ha pagtantiya han mga siyentista ngan eksperto, 680,000 na an kabug-usan nga napatay ha Palestine, kun diin 380,000 mga puya ngan mga kabataan nga edad 5 tipaubos. An sobra 68,000 ha ira direkta nga napatay han mga bomba ngan bala han mga sundalo nga Israeli.

Nakaglista naman an mga internasyunal nga ahensya han 400 nga pagkamatay tungod ha grabe nga gutom, kaupod an 140 nga bata. Samtang, aada ha 3,000 an napatay samtang naghuhulat o nakikig-agaway han ayuda nga pagkaon, damo ha mga "death trap" (lit-ag) han Gaza Humanitarian Foundation nga ginpapadalagan han mga sundalo nga Amerikano ngan Israeli. AB

Petisyon para sa *interim release* ni Duterte, ginbasura sang ICC

GINBASURA SANG MGA husgado sang Pre-Trial Chamber 1 sang International Criminal Court (ICC) ang petisyon ni Rodrigo Duterte para sa *interim release* ukon temporaryo nga paghilway sadtong Oktobre. Siling sini, dako ang potensyal nga palagyuhan niya ang hustisya kag hilabtan ang mga saksi ilabi nga nagapabilin nga gamhanan ang iya pamilya sa Pilipinas.

Mabug-at nga gin-kunsiderar sang ICC ang impluwensya sa pulitika sang pamilya Duterte. Ginsambit sang korte ang pahayag sang iya anak nga si Sara Duterte nga nagapabugal nga "ipalagyo" niya ang iya amay sa ICC kag akusasyon nga "kunsabuhay" sang ICC kag sang gobyerno sang Pilipinas.

Aksyon kontra demolisyon sa Marikina. Napunggan sang mga residente sang Agora,Barangay Sto. Niño, Marikina City ang plano nga demolisyon sa ila komunidad sadtong Oktobre 15. Nagpatindog sila sang kampuhan sadtong Oktobre 14. Masobra 53 ka imol nga pamilya ang may peligro nga mapalayas sa komunidad sa pihak sang ila masobra 40 ka tuig nga pagpuyo sa lugar. Tungod sa protesta, nagpangako ang lokal nga gobyerno sang relokasyon para sa mga apektado nga residente.

Barikada sa Benguet. Naglab-ot sa 400 ka residente sang duha ka barangay sa Mankayan, Benguet ang nagbarikada sadtong Oktobre 13 batuk sa pagpasilabot sang Crescent Mining and Development Corporation sa ila duta nga ginpanubli. Nagserbe man ini nga pormal nga pagtukod sang alyansa No Mines Movement of Guinaoang and Bulalacao.

Hublag kontra-mina sa Dupax del Norte, NV. Sugod Septyembre 17 nagpatindog sang barikada ang mga residente sang Barangay Bitnong sa Dupax del Norte sa Nueva Vizcaya batuk sa Woggle Corporation. Nagsingki ang gitgitanay sang mga residente kag kumpaniya sang magpaguwa ang isa ka korte sa probinsya sang Temporary Restraining Order sadtong Oktobre 14 batuk sa barikada. Ginbungkag sang mga pulis ang barikada sadtong Oktobre 16 kag gin-aresto ang tatlo ka residente. Gilayon man sila nga nahilway.

Wala-tuo nga ginkundenar sang mga residente, simbahan, grupo kag indibidwal ang kalakasan sang pulis. Naglunsar sila sang karaban kag protesta sa Nueva Viscaya Provincial Capitol sadtong Oktobre 20 agud kundenaron ang kawad-on sang aksyon sang lokal nga gobyerno. Naglunsar man sang hublag sa amo nga adlaw ang Kalikasan PNE sa atubang sang Department of Environment and Natural Resources.

Natalana man nga maglunsar sang protesta sa Oktobre 21 ang Anakbayan United Kingdom kag iban pa nga pungsodnon demokratikong organisasyon sa UK sa opisina sang Metals Exploration PLC Office sa London agud kondenaron ang pagpangkawkaw sa kapalibutan sang ila kumpaniya.

Panibag-o nga kampanyang agresyon kag destabilisasyon sang US batuk sa Venezuela

Halin Septyembre, anum ka salakyan pangdagat na halin kuno sa Venezuela ang ginpalupok sang US sa Carribean Sea sa akusasyon nga ini naga-unod sang mga "narko-terorista" kag nagabyahe sang iligal nga droga. Ginpatigayon ang mga pagpalupok bilang kabahin sang panibag-o nga serye sang agresyon militar sa Venezuela nga wala sang basehan nga gina-akusaran sang presidente sang US nga si Donald Trump nga nagasuporta sa mga "narko-terorista." Naglab-ot na sa 27 ang ekstra-hudisyal nga ginpamatay sang US sa mga pag-atake nga ini.

Kadungan sang mga pagpalupok, ginpasingki sang US ang presensyang militar sang US sa Caribbean Sea paagi sa pagpadala sang mga *warship*, isa ka *nuclear-powered* nga submarino, kag iban pa nga salakyan pang-gyera. Nagpalupad man ini sang mga helikopter, *fighter jet* kag mga B-52 *bomber* sa internasyunal nga kahawaan malapit sa Venezuela.

Ginmanduan man ni Trump ang Central Intelligence Agency nga maglunsar sang mga sekreto nga operasyon sa sulod sang Venezuela batuk sa gobyerno kag pumuluyo sini. Santo ini sa anunsyo ni Trump nga patigayunon ang mas pa nga aksyon militar batuk sa Venezuela kag padihot nga buslan ang rehimen sa soberano nga pungsod. Nagpatong pa sang $50 milyon nga padya si Trump para sa pag-aresto sang presidente sang Venezuela nga si Nicolas Maduro. Dugang ang mga ini sa nagaluntad nga mga sangsyon sa ekonomiya nga madugay na nga ginpatuman sang US kag alyado sini sa pungsod.

Kakunsabo sang imperyalismong US sa kampanyang agresyon ang mga maka-Tuo nga grupo sa sulod sang Venezuela. Sadtong una nga semana sang Oktobre, ginbuyagyag sang gobyerno ni Maduro ang pagtilaw sang mga grupo nga ini nga magpatigayon sang isa ka operasyon "false flag" kon diin magatanum kag magapalupok ini sang bomba sa embahada sang US sa Caracas, sentro sang Venezuela, agud mas pa painiton ang tensyon.

Bisan sirado ang embahada halin sang nautod ang diplomatiko nga relasyon sang Venezuela kag US sadto pang 2019, may mga empleyado kag pwersa sa seguridad nga nagapabilin sa bilding. Suno sa balita nga ini, ginpa-untat ni Trump ang ano man nga pagtinguha sang iya gobyerno nga makig-estorya kag makig-relasyon sa Venezuela.

Wala nagpatay-og ang Venezuela kag gobyernong Maduro sa mga pag-atake kag pagpamahog ni Trump. Suno kay Maduro, "indi gid sila makasulod sa Venezuela" kag handa nga pangapinan sang militar kag pumuluyong Venezuelan ang ila pungsod kag sobereniya.

Pangkalibutan nga suporta sa Venezuela

Lapnagon nga ginbatikos sang mga grupo sa bug-os nga kalibutan ang agresyon sang US kag ni Trump sa Venezuela. Nagapanawagan ang International League of Peoples' Struggle (ILPS) nga pakig-awayan ang pagtilaw nga buslan ang gobyerno sang Venezuela kag tanan nga porma sang *hybrid* nga pakig-gyera nga nagsingki sa idalum ni Trump.

Wala-untat ang agresyon sang US sa gobyerno sang Venezuela halin sang magtindog ini batuk sa mga imperyalistang dikta sini. "Wala sang untat ang pagtinguha sang US nga pukanon ang demokratikong ginpili nga gobyerno sang Venezuela, determinado nga higupon ang kita halin sa lana sang pungsod agud pamanggaron ang mga monopolyo kapitalista kag mga nagapangapital," suno sa ILPS.

Pahayag sang grupo, ang agresyon sang US magatulod lang sa nagadamo nga pumuluyo sang kalibutan nga suportahan ang Venezuela kag ila makatarungan nga paghimakas para sa pungsodnon nga sobereniya batuk sa imperyalismong US.

Sa Pilipinas, ginpangunahan sang Philippine-Bolivarian Venezuela Friendship Association kag Bagong Alyansang Makabayan ang pagsuporta sa gobyerno kag pumuluyo sang Venezuela. Hugot sila nga nagapakig-angot kay Chargé d'Affaires Richard Espinoza Lobo sang Bolivarian Republic of Venezuela Embassy para sa lain-lain nga mga aktibidad kag pagtililipon.

Lakip na diri ang pakig-sinapol nila sa mga tiglawas sang Makabayan Bloc sa House of Representatives sadtong Oktobre 13. Nahimo man ang plano nga pagsumiter sang Makabayan Bloc sang isa ka resolusyon sa Kongreso para batikuson ang militarismo sang US kag suportahan ang paghimakas sang pumuluyong Pilipino para sa kalinong, pungsodnon nga sobereniya kag kinamatarung sa kaugalingon nga pagbuot sa tanan nga mga pungsod. AB